

Homer per a uns feliços molts

CULTURA / LLIBRES / NARRATIVA / POESIA / 3 DESEMBRE, 2019

Sobre les noves *Iliades* en català

[Aquí podeu llegir els articles anteriors](#)

Pau Sabaté, jove traductor, entre d'altres, de Kazantzakis, signa aquesta nova *Iliada* en vers. Es tracta d'una traducció poètica, això és, una traducció, si recuperem les paraules de Carles Riba, que vol presentar el mateix contingut original que la traducció en prosa, però sota una forma que la pugui substituir, que funcioni autònomament i per si mateixa,¹ sense la necessitat d'introduir cap intermediari entre el lector i el poema original. Renuncia, doncs, a tot el sistema de lectura més tradicional de l'acadèmia: ni text grec, ni aparat, ni (gairebé) cap nota a peu de pàgina que pugui interrompre la comunicació entre el lector i el poema. També en són absents les introduccions de filòlegs de caire més erudit. El protagonisme és absolut per als hexàmetres catalans, en un volum molt sobri i despullat.

La presentació d'aquesta *Iliada*, de fet, no és, en essència, gaire diferent de la segona *Odissea* ribiana, publicada, precisament, a Alpha primer, i a la Magrana, després. Només se'n diferencia per la introducció d'un pròleg d'un tercer i per la inclusió d'un índex onomàstic final, a més d'uns resums que precedeixen cada cant. La semblança amb la presentació de l'*Odissea* és plenament volguda per una editorial que, al capdavant, és filla d'Alpha i de la institució creada per Cambó. De fet, a l'última pàgina del llibre, el colofó s'encarrega de confirmar la connexió amb Riba, indicant que aquesta *Iliada* arriba cent anys després de la seva primera *Odissea*, aquesta publicada a Editorial Catalana.

En efecte, aquesta *Iliada*, encara que es guardi prou de dir-ho explícitament, vol aconseguir, per fi, una gran traducció poètica de referència del més vell dels poemes homèrics, per acompanyar l'*Odissea* de Riba, tot oferint, al lector d'avui, una versió literària que sigui accessible al gust poètic modern.

De traduccions poètiques de la *Iliada* ja en teníem, pel cap baix, tres de completes. Dues de Manuel Balasch (1971 i 1997) i una de Miquel Peix (1978). I si bé aquesta última tenia una dignitat més que remarcable, no ha estat reeditada i no se l'ha tingut mai per una gran traducció. La traducció de Sabaté, molt ambiciosa, com veurem, ve a reclamar, sense

embuts, aquest lloc de traducció poètica per antonomàsia de la *Iliada* en català.

Aquesta edició, doncs, es vol poètica i potser per això els responsables editorials han encarregat el pròleg a un poeta, Enric Casasses, que serveix d'avantsala a la traducció i als mots del traductor.

La voluntat d'acostar el vell poema al públic d'avui és ben palesa també en el pròleg de Casasses, que fuig del convencionalisme i de l'erudició banal. Al contrari, se'n riu, amb una certa ostentació de despreocupació filològica: Casasses llegeix la *Iliada* sense cap mena de voluntat arqueològica i, burlata, presenta Homer com un poeta de carn i ossos, que no només va existir com a tal, sinó que va idear la *Iliada* a través d'un procés de reflexió semblant al d'un poeta modern. I no tan sols això, sinó que aquest suposat poeta hauria directament escrit —i no compost— la *Iliada*, i qui sap si també l'*Odissea*.

El text de Casasses, que llisca molt bé, vol ressaltar el costat més humà, més entenedidor i, per consegüent, més brutal, de l'enorme poema que és la *Iliada*, en mans de Sabaté.

Dèiem abans que aquesta edició renuncia —gairebé sempre— a les notes a peu de pàgina. Per pal·liar l'evident salt temporal entre nosaltres i el poema original i per situar el lector, els editors es devien sentir obligats a introduir una mena de resum de cada cant per facilitar-ne la comprensió. Un sistema que ja es va utilitzar en l'*Odissea* de Mira (2011) i que, en algunes ocasions ve a suplir la necessitat d'explicar algun concepte o situació que podria causar problemes al lector inexpert. És el cas de l'explicació d'alguns noms parlants, això és, de noms que en grec tenen un significat concret, cosa que el poeta aprofita per jugar-hi d'alguna manera. Per exemple, Hèctor i Andròmaca posen al seu fill el nom d'Escamandre, però la resta de la ciutat el coneix amb el nom d'Astianax, que en grec vol dir una cosa així com 'senyor de la ciutat emmurallada', perquè «Hèctor tot sol defensava els murs d'Ílion». Doncs bé, coses com aquestes s'expliquen als resums que encapçalen cada cant. El cert és, però, que la traducció, com veurem, és tan eficaç i rutllana tan bé tota sola que en la majoria dels casos aquests resums poden semblar superflus.

Una nova manera de traduir Homer

Normalment, les traduccions de la *Iliada* sonen sovint inflades i pomposes, en un registre invariablement elevat perquè així és com la tradició de l'èpica es va consolidar més tard: com el gènere «elevat» per excel·lència. Però la tradició homèrica no és així: allà els herois mengen, s'embruten, no són gens ben parlats, hi apareixen tota mena d'animals i les coses són dites de vegades amb una brutalitat molt considerable.

Qui agafi la traducció de Sabaté i conegui alguna de les versions poètiques anteriors, notarà de seguida que ens trobem davant d'una cosa diferent. El traductor, de manera molt clara, s'ha volgut desmarcar d'aquesta tradició que entén Homer com un poeta àulic, per oferir-lo de manera profundament humana, despul·lat de tota ampullositat i barroquisme, mirant-lo de cara als ulls —perdoneu-me l'acudit fàcil—, però sense rebaixar-lo gens.

Per escometre poèticament Homer i oferir-ne una lectura realment nova, Sabaté opera sobre dos eixos principals: la llengua i la mètrica utilitzades.

Una llengua viva

Com dèiem en ocasió de la segona part de l'article dedicat a la traducció de M. Ros, el grec homèric és una llengua que no es va parlar mai, feta d'una barreja tant geogràfica —diferents dialectes grecs— com temporal —diferents estrats cronològics de la llengua. Malgrat això, la llengua d'Homer, sense ser ni de lluny la pròpia de la parla quotidiana, en tant que «literària», és més aviat planera. Noble, si voleu, però senzilla.

És per això que Sabaté vol fer parlar Homer en un català viu, directe i menys recargolat que el dels seus predecessors, intentant construir un català homèric que combini aquests dos elements tan difícils de conjuminar amb la introducció de col·loquialismes, com ara «aviam», al costat d'expressions de registre més elevat.

Hi ha, doncs, una recerca de la naturalitat constant. I això es nota, sobretot, en les interlocucions entre personatges, és a dir, en l'estil més directe. Així, els herois de Sabaté no parlen com dos gentilhomes, sinó que parlen com dos guerrers. Dos guerrers de l'aristocràcia, és clar. Si s'han d'insultar, s'insulten, com Aquil·les, quan al primer cant (v. 158), injuria Agamèmnon amb un «grandíssim poca vergonya». Ja no hi ha «embriacs»

utilitzats com a insults, sinó «farts de vi». I quan dos guerrers es reconcilien, la grandiloqüència no hi té cabuda: «va, si s'ha dit res de mal, ja mirarem d'arreglar-ho».

En aquest sentit, hi ha un treball ingent en la traducció dels epítets i de les fórmules en general. En català, on ja hi ha, a hores d'ara, una sòlida i antiga traducció dels poemes homèrics, s'ha anat assentant una manera de traduir aquestes clàusules amb un to elevat i pompós. En aquesta *Ilíada* hi ha un procés gairebé contrari. Les naus ja no són «còncaves» o «concavades», sinó «naus que fan panxa». Aquil·les ja no és «funest» o «fatídic», sinó un «mala bèstia», que segurament es correspon molt més amb tot el que representa la figura d'un carnisser com Aquil·les.

Inicialment, sobretot si el lector ja està avesat a la tradició traductora dels poemes homèrics, aquestes tries li semblaran molt xocants. Especialment en casos que ja ens sabíem de memòria. Els aqueus, que ja ens havíem acostumat que tinguessin «llargs cabells» o «llargues cabelleres», s'han tornat aquí uns «cabelluts» una mica almogàvers. Zeus que l'ègida portava, ara du «una darga de cabra», que és el que devia ser una ègida, però que, sobretot, per l'animal, xoca frontalment amb la idea de noblesa que ens fem dels grecs, per bé que, al capdavant, devien ser un poble ben rural.

La mateixa operació de normalització es troba en paraules que no tenen una exacta correspondència en català. Aquí, els vents grecs han estat traduïts pels equivalents més plausibles en català. Els quitons i els peples han deixat pas a les túniques i els vestits, partint d'una estratègia més aviat assimiladora, cosa que fa que l'autor antic se'ns presenti com a quelcom viu. De la mateixa manera, els patronímics acabats amb -ida, com ara «Pelida», «Atrida», o «Tidida», han quedat desenvolupats en «fill de Peleu», «fill d'Atreu», «fill de Tideu», mentre que alguns topònims amb nom parlant, no significatius per al públic comú, són traduïts per mantenir el joc de paraules que hi ha en grec. «Aleia» és una plana que al cant VI (v. 201) sembla que apareix només per la seva relació amb el verb *alaíomai*, «vagar». Sabaté se n'adona i tradueix no transcrivint, sinó adaptant el nom: «Vaivera».

Amb aquestes precioses paraules de Valentí Fiol, a propòsit de l'*Odíssea* de Riba, es pot resumir bé aquest voler fer parlar Homer en un català viu: «la seva forma de vida serà diferent de la nostra, però necessàriament haurà d'expressar-se amb les fórmules amb què en la nostra llengua s'expressa la vida».²

Per tot el que hem dit, podríem pensar que es tracta d'una traducció profundament assimiladora, però en realitat el que trobem és un punt intermedi molt interessant entre les dues postures de què parlàvem a l'anterior article. Per exemple, hi ha una voluntat de mantenir els compostos grecs d'una manera que es podria fer estranya en català. En efecte, en grec és molt comuna la formació de compostos, que no sempre són de bon mantenir en la nostra llengua. Així com l'anglès o l'alemany ho tenen prou fàcil, a les llengües romàniques els costa més. Sabaté, però, s'hi llança sense por. Posidó, normalment traduït pel que «saseja» o «sondrolla» la terra, amb una llarga perífrasi, és aquí el «sacsaterres» i Ares és l'«estassmortals». I així amb un llarg etcètera.

Fins i tot hi ha la voluntat de traduir els jocs de paraules que fa el grec contínuament i que en català poden sonar absurds. Així, per exemple, «i el seny del desassenyat va convèncer» (IV, 104) no és una badada estilística del traductor, sinó un fidel reflex del grec, que se serveix de dues paraules de la mateixa arrel: *phrénas áphroni*.

Aquest punt intermedi entre les dues estratègies traductores es veu molt clar en l'adaptació dels noms grecs. La majoria de noms són adaptats en la transcripció grega normativa, però d'altres, massa marcats per la tradició, com Aquil·les i Helena, mantenen la llatina. Sorpren, però, que Ulisses no entri en aquest darrer grup i mantingui el grec Odisseu.

Fa tot l'efecte que Sabaté es deixi endur sempre per la intuïció, per l'olfacte, sense preocupar-se gaire del que diran els seus antics professors de grec i els acadèmics de torn. I fa molt bé. Fins i tot sembla que, com Casasses en el seu pròleg, jugui a veure fins on pot tibar la corda.

Això vol dir que sigui poc literal o inexacte? Al contrari, Sabaté és filòleg i hellenista. Però és, abans que res, un escriptor, un traductor. I demostra tenir en compte els comentaris

imprescindibles dels acadèmics de torn. El fet que no es tracti d'una edició bilingüe, a més, també l'ajuda. Però la seva traducció no és una traducció lliure. Al contrari, sol ajustar-se al text grec, fora d'algun reble, del tot excusable, exigit per la mètrica. Simplement, és en el to i en la llengua juganera que vol desempallegar-se de l'encarcament acadèmic. I això en una traducció que vol ser llegida pel comú de la gent em sembla fonamental. Sabaté no s'encara amb el professor, sinó amb Homer, per fer-lo parlar en un català eficaç — plausible, almenys.

En alguns casos, és cert que pot semblar que es passi de rosca, sobretot quan la llengua utilitzada cau en el perill d'assemblar-se massa a la quotidiana. Tanmateix, el català de Sabaté no arriba a ser (gairebé) mai vulgar. Al contrari, el seu català és molt ric i no s'està d'utilitzar, quan escau, tot el ventall de registres que li ofereix la llengua literària.

Aquest tractament de la llengua em sembla que rellueix especialment en els episodis de lluita i en els passatges més humans i quotidians, sobretot els més amorosos. Els primers guanyen en brutalitat, els segons en tendresa i passió. De fet, és en aquests episodis on hi ha la clau de volta de la traducció d'aquest poema homèric. Què és la *Ilíada*, sinó un gran poema bèl·lic profundament humà?

Sabaté no reserva mai les tintes a l'hora de retratar l'escabrositat homèrica, en les descripcions de la guerra, que ressonen amb tota la seva cruesa:

«Així va parlar, i va amollar, i Atena guià la tirada
al nas, al costat de l'ull, i li va travessar les dents blanques.
El bronze que mai no s'esmussa va tallar-li l'arrel de la llengua
i la punta va sortir-li just per davall la barbata» (IV, 290–293)

El mateix principi s'aplica, com deia, a les escenes amoroses, en què s'estalvien eufemismes absurds i girs i perífrasis embellidores, i es descriu tot amb simplicitat. Així, s'excita Zeus, en veure Hera acabada d'empolainar:

«Va ser veure-la, i el desig li cobrí les freixures espesses
com quan havien fet l'amor per primera vegada
i havien anat plegats cap al llit, d'amagat dels seus pares» (XIV, 294–296).

El moment en què els dos déus van al llit és especialment deliciós i serveix per veure com Sabaté no renuncia mai a un català de més volada, profundament poètic:

«Així va parlar el fill de Cronos i va prendre en braços l'esposa.
La terra, per sota d'ells, va fer néixer una herbada ufanosa
i un llit de safra i de jacint, i de trèvols plens de rosada,
espès i flonjo, que per damunt de terra els alçava.
Van estirar-s'hi tots dos i al damunt van tapar-se amb un núvol
daurat i bellíssim, i una rosada lluent en pluvia» (XIV, 346–351).

Un nou hexàmetre

Però tota aquesta revolució en la llengua triada per traduir Homer no seria possible sense fer-ne una altra de paral·lela en la construcció de la caixa de ressonància triada perquè soni la llengua: la mètrica. Pot semblar que la discussió mètrica sigui una fotesa de mestretites, i a qui no hi estigui interessat li pot resultar espessa i insubstancial, però en realitat és clau per entendre l'èxit de la renovació lingüística de Sabaté.

Que parli de revolució deu fer estrany si Sabaté justament ha triat l'hexàmetre, com els seus predecessors. En efecte, des de la publicació de la primera *Odissea* de Riba, totes les traduccions poètiques de l'èpica clàssica han estat fetes en hexàmetres catalans. Ni una de sola ha variat gens ni mica el model de vers, perquè han entès indissociable la forma del contingut i han volgut reproduir també el tipus de vers, i amb ell, el ritme.

En què consisteix, per tant, la innovació de Sabaté? Breument: dotar l'hexàmetre de la llibertat necessària per a una narració tan llarga com és la d'un poema homèric que els imitadors de Riba no sempre han sabut donar-hi.

Hem de pensar que l'hexàmetre és un vers que no és propi de la mètrica romànica i que la seva adaptació és producte d'una operació molt meticulosa de Riba, seguint el camí iniciat per Maragall als *Himnes homèrics*. És un vers que, aparentment, contravé totes les normes de la mètrica catalana, ja que no es regeix pel nombre de síl·labes, sinó pel nombre

d'accents.

L'hexàmetre català és un vers, per dir-ho de pressa, que vol imitar el seu homònim grec substituint l'element generador del ritme grec, la quantitat, pel que ho fa en català, la intensitat, fent correspondre a cada temps fort del grec una síl·laba dotada d'accent rítmic, i a cada temps feble, una síl·laba neutra.

Si recordem que l'hexàmetre grec era una sèrie de sis compassos, de dos temps, un de fort i un de feble i que el fort era ocupat per una síl·laba llarga, i el feble, per dues de breus, que podien ser conretes a una de llarga (però no en el cinquè peu), ens sortirà un vers que, amb les corresponents cesures, oscil·larà entre les 13 i les 17 síl·labes totals, amb un patró semblant a aquest: TAA TAA TAA TAA TAA TA (en què T= tònica i A= àtona). Les dues àtones podran ser reduïdes a una de sola per mirar de buscar l'equivalent a la contracció del grec. Veiem-ho amb un exemple ribià: «Quan es mostrà en el matí, amb dits de rosa, l'Aurora», que segueix aquest patró: TAA TAA TA TA TAA TA.

Riba s'inventà, doncs, un vers sense tradició en català i l'utilitzà per a les seves dues versions de l'*Odissea*. El gran problema d'aquest model rítmic, però, està en el fet que en català és molt complicat aconseguir començar sistemàticament el vers amb una tònica, per la gran quantitat d'elements àtons que troben el seu lloc natural en primera posició de la frase, com ara articles, conjuncions, preposicions, etc. El vers, doncs, *per se*, anava contra la naturalesa pròpia de la llengua. Això va obligar Riba a fer alguns equilibris, com invertir d'un accent secundari un element àton —això és, tractar com a tònic elements que, per naturalesa, són àtons— o bé, el de començar el vers amb un peu amfibraic (ATA) i no dactílic per salvar el problema.³ Els seus hexàmetres van ser escrupolosament imitats pels seus epígons i, amb el pas del temps, fins i tot enrigidits. Això va provocar que en mans no tan destres com les de Riba, l'hexàmetre es tornés una gàbia, una eina que entorpia i feia ensopegar un vers que, recordem-ho, ha de ser fonamentalment narratiu.

Sabaté parteix de la mateixa idea de Riba i, de fet, alguns dels seus hexàmetres podrien ser perfectament modèlics —«ara matem-los. Després robareu tranquils les despulles» (VI, 70)—, però la norma general és introduir una o fins i tot dues síl·labes àtones inicials, fora del còmput, en anacrusi, que li permeten salvar el problema de l'inici amb tònica. Així, un vers com «llavors va fer-li en resposta Aquilles de cames veloces» conté una síl·laba fora de compàs, i en «Els aurigues es van quedar esmaperduts en veure les flames», n'hi ha dues.

Que estiguin fora de compàs no vol dir que no les pronunciem i, per tant, sentirem un ritme inicial iàmbic —si hi ha una síl·laba en anacrusi— o anapèstic —si n'hi ha dues—, que s'estabilitza a partir del primer accent. A primer cop d'orella, això pot semblar molest, perquè trenca la cadència rítmica a què estem acostumats i, de fet, pot capgirar el ritme, perquè se'n va fàcilment cap a l'anapèstic, però, a banda de permetre una llibertat clau per a la construcció de la frase, justament ofereix una variabilitat rítmica que evita una sonsònia massa monòtona. De fet, Sabaté, que demostra haver llegit molt Riba, no comet l'error d'usar versos amb un ritme invariable, sinó que sempre que pot varia l'esquema rítmic, amb combinacions de peus diferents, que ajuden a dotar el vers de molta musicalitat.

Hi ha, és cert, alguna decisió discutible, com la de deixar en anacrusi síl·labes per naturalesa tònica, com en «tots els cops que els aqueus preparem pel consell d'ancians un tiberi» (IV, 344), en què el primer accent tònic que has de comptabilitzar és el de «cops»; o bé el de combinar aquest tipus de versos amb anacrusi, amb d'altres començats per una àtona que has d'incloure dins del còmput i considerar-la investida d'un accent secundari perquè surti l'hexàmetre: «que al campament espaiós dels aqueus et porti la contra» (I, 230). Venint d'una majoria de versos que reclamen la lectura amb anacrusi, aquests versos poden despistar l'orella, però en general són pocs.

Malgrat totes aquestes llicències, en alguna ocasió no pot evitar que les exigències mètriques li torturin la sintaxi, que pot resultar confusa:

«Polidamant que branda la llança va anar a defensar-lo
el fill de Pàntous, i Protoènor, fill d'Areíllic,
tocà amb la llança feixuga, que va passar-li l'espalla,
i ell va caure a la pols [...]» (XIV, 449–452).

O encara:

«Aiant aleshores Forcis, el fill ple d'astúcia de Fènops
quan s'atansava a Hipòtous el va colpir al mig del ventre
i la placa de la cuirassa trencà, i va vessar-li les tripes
el bronze [...]» (XVII, 312–315).

En aquest segon exemple, si s'observa el grec, però, es pot veure com el que fa el traductor és seguir tant com pot l'ordre de les paraules de l'original. Fins i tot respecta l'encavalcament.

En qualsevol cas: l'operació de Sabaté amb la mètrica és efectiva. Pot semblar senzilla, però és atrevida. Cap dels imitadors de Riba hi havia caigut o s'hi havia atrevit i aquests petits canvis —i alguns d'altres quant a les cesures que explica Sabaté al seus mots introductoris— ja li permeten una cosa tan òbvia i necessària com poder començar amb un «després» o un «també». L'hexàmetre català ja no va contra la llengua. Amb això, no cal dir-ho, el traductor guanya una fluïdesa molt important i aconsegueix fer d'aquest vers una eina molt apta per a la narració, i no un enemic que li vagi en contra, encara que de vegades això suposi, a la pràctica, la inversió del ritme: del dàctil a l'anapest.

Al cap i a la fi, el que hi ha és una concepció accentual del vers, a la manera dels anglesos, i no sil·làbica. És indiferent quantes síl·labes hi hagi a l'inici. L'important és que després del primer accent fort, el lector trobi, sense esforç, els cinc següents, amb el ritme concret que demana el vers èpic.

Una *Iliada* per anys

Algú pensarà, en llegir aquesta *Iliada*, que Sabaté ha traduït en reacció a Riba. Res més lluny de la realitat. No només ha fet servir en essència el mateix vers, sinó que la construcció lingüística de Sabaté és perfectament equiparable a la de Riba.

El català de l'*Odissea* ribiana, encara que avui pugui sonar arcaic i inaccessible, és una creació literària de primer ordre, amb ple sentit per als lectors possibles que podia tenir i amb una aposta molt clara per un català a la vegada noble i ple d'expressions del català corrent, sobretot propi de l'argot dels pescadors de l'època. Sabaté ha operat sobre un mateix principi, però parlant als lectors del segle XXI i no amb l'*Odissea*, sinó amb la *Iliada*.

La seva traducció és, per això, un esdeveniment literari molt important, tant perquè es tracta de l'obra que es tracta, com perquè tradueix Homer amb una llibertat com ningú s'havia atrevit a fer des de Riba. No tan sols aconsegueix ser el que es proposava, ser la traducció poètica de referència de la *Iliada*, sinó que, com ja passa amb la primera *Odissea* de Riba, sembla la llavor d'una gran traducció que, a parer meu, haurà d'anar, de dret, a la lleixa de les millors traduccions catalanes de poemes narratius, on sens dubte farà companyia al recent *Oneguin* de Barios.

1. «L'una (la traducció en prosa) explica un contingut; i ben poca cosa seria poèticament un poema si a través d'un honest trasllat no es mantingués un mínim suficient del seu poder de produir efectes. Amb l'altra, però, el traductor aspira a presentar aquest mateix contingut sota una forma que substitueixi la de l'original; que valgui per ella, anàloga en la seva economia, en el seu to, en el seu moviment i en la relació dels seus elements», C. Riba, *Sòfocles, Tragèdies*, Curial, 2012, 12. [▶](#)
2. E. Valentí i Fiol, *Els clàssics i la literatura catalana moderna*, Curial, 1973, 90. [▶](#)
3. Sobre si es tracta d'una anacrusi o un peu amfibraic, vegeu J. Cors i Meya, «Carles Riba i l'adaptació de l'hexàmetre al català en la seva traducció de l'*Odissea*», *Els Marges*, 41, 1990, 39-56. [▶](#)

ETIQUETES: BARIOS | BERNAT METGE | ELOI CREUS | ENRIC CASASSES | ILÍADA | MANUEL BALASCH | MIQUEL PEIX | ODISSEA
ONEGUIN | PAU SABATÉ | RIBA | SÒFOCLES | TRADUCCIO

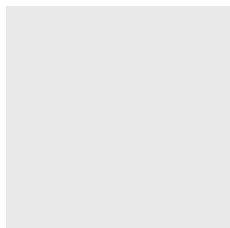

ELOI CREUS | ÚLTIMES PUBLICACIONS

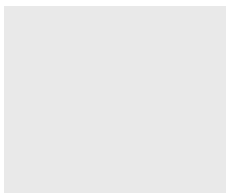
Eloi Creus (Castellar del Vallès, 1992) és filòleg clàssic i investigador predoctoral a la Universitat de Barcelona, on ha impartit la docència del grec clàssic (2016-2019). Interessat en el vers i en la traducció de poesia, tant a nivell teòric com pràctic, ha guanyat el premi de Traducció Vidal Alcover 2018-2019 (Premis Ciutats de Tarragona) amb *Les comèdies alades* d'Aristòfanes: *Els núvols*, *La pau* i

Els ocells, que editarà Edicions de 1984. L'any 2020 publicarà a Adesiara la primera traducció catalana d'un obra completa de Menandre: *El díscol*. Ha traduït, també, a quatre mans amb Mayya Levkina, una antologia de poemes d'Anna Akhmatova, que han sortit publicats a *Veus baixes* (2017) i a *Reduccions* (2019), respectivament.

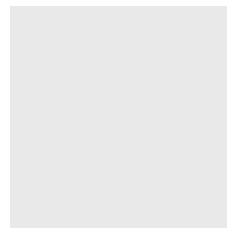
Articles relacionats

**Caterina Albert Paradís
o Víctor Català o la
senyora Catalina de can
Ponton**

**La ira d'Aquil·les canta
de nou (II)**

**John Ashbery: tres
poemes, dos llibres, una
nota**

[Llibres](#)
[Cultura](#)
[Nosaltres](#)
[Contacte](#)

© LA LECTORA
hola@lalectora.cat

[Política de privacitat](#)
Copyleft

© LA LECTORA 2018